

זהו סיפור בידיוני. ואולי לא

ע"ידי העבנים

„לא, כמובן שלא,“ אמר לו המושל. „תפוס כמה עשרות, איזה חמישים, נחזיק אותם כמה ימים ואחר כך נעמיד אותם למישפט. זה יגמור את השטות הזאת.“

מעצרים המוניים

מעולם לא התבררה נבואה בצורה כה מוחלטת תוך זמן כה קצר.

הידיעה על ההפגנה המזוהה ברמאללה פשטה ברחבי הגדה במהירות של אש בשדה קוצים. על עיתוני מיוחדים ירושלים נאסר לדווח על כך, אך לא היה בכך צורך. כעבור 24 שעות לא היה אדם אחד בגדה וברצועה שלא ידע על כך. למחרת בערב הופיעה ידיעה על כך בראש מהדורת החדשות של הטלוויזיה הירדנית. עיצרי רמאללה זכו בטיפול הרגיל — כמה שעות עמידה על הרגליים מול קיר, כשהידיים על ראשם, יממה בלי מים ואוכל, פה ושם מכות — ואחרי כמה ימים הובאו לדין. המישפטים ארכו כמה דקות בלבד. האישים: הזדהות עם אירגון טרור, עלייה הנפת הרגל של אירגון טרור, בניגוד לפקודת-מניעת-טרור (תיקון). בית-המישפט הצבאי דן רק במשך כמה דקות אם לבישת רגל דינה כהנפת רגל, והחליט לחיוב. כל הנעצרים נשפטו לחודשיים מאסר בפועל, ולקנס של 5000 שקלים-חדשים.

ביום השישי הבא התפשטה התופעה בכל רחבי הגדה והרצועה. רבבות רבות — ואולי מאות אלפים — לבשו את „הצבעים“. בניגוד למקובל, הופיעו כך גם רוב המתפללים במיסגדים. הפעם היה המימשל מוכן. במשך השבוע נערכו התייעצויות בדרגים הגבוהים. הוחלט שיש להחניק את התופעה באיבה. הוזמנו ראשי-ציבור ונמסרה להם אזהרה חמורה. השילטונות, האחראים לחוק ולסדר, לא יסבלו התגרות כזאת.

כמה מן המומנים למישרדי-המימשל העירו כי אין כאן הפרת חוק וסדר. לא היתה אף תקרית אלימה אחת. אך המושלים חזרו על אזהרתם החמורה. „דין ההורות עם טרור כדין עשיית מעשהי טרור,“ אמרו המושלים, בצטטם את ההודעה שהוכנה להם על-ידי מתאם הפעולות בשטחים.

ביום השישי פשטו כוחות צה"ל ומישר-הגבול על הערים והכפרים. אלפים נעצרו. נהתאם להוראות, נעצרו בעיקר צעירים. אחרי הטיפול הרגיל נגזר חור להעצורים מאסר של חצי שנה בפועל, מאסר של שלוש שנים על-תנאי וקנס של 25 אלף שקל חדש — סכום שרוב ההורים לא יכלו לשלם, מבלי ללוות מקרובים ומידידים.

„זה יגמור את העניין,“ נאנה מושל-רמאללה, באופטימיות מחודשת.

מחמוד בריבוע

זה אכן סיים את העניין. ביום השישי הבא לא נראו עוד ברחובות הגדה והרצועה אנשים הלבושים בארבעת „הצבעים“. תחת זאת היתה תופעה אחרת. הרחובות המו בני-אדם שלבשו כולם בגדים בצבע אחד. אבל כל אחד לבש את אחד מארבעת „הצבעים“. זה לבש בגדים לבנים בלבד, זה שחורים, זה ירוקים, זה אדומים.

ביתנים רוחו בעולם על התופעה הציורית, וצוותות-הטלוויזיה מכל העולם הוחשו לערי הגדה.

צה"ל לא התערב. שקט מתוח השתרר בשטחים. התושבים, ובעיקר הצעירות והצעירים, עמדו והתהלכו ברחובות, שלחו מבטים כסויי צה"ל מושל-הגבול ולא הרימו אבן. כוחות הביטחון הפגינו נוכחות מוגברת, אך לא עשו דבר. לא היו הוראות.

בקריה בתל-אביב נערכה התייעצות בנוכחות כל המומחים, שרה-ביטחון והרמטכ"ל. היה ברור כי תופעה כזאת אינה יכולה להיות ספונטאנית. מישוה מוכרח היה להמציא את הרעיון הזה, ואיכשהו הוא הועבר למרכז הערים.

איש שב"כ סיפק את המידע המבוקש. יש בירושלים המיוחסת אדם חדש שכא מאמריקה, גילה לנוכחים. „שמו מחמוד מחמוד. הוא יליד רמאללה, נוצרי, שלמד באוניברסיטת ייל. דוקטור למשהו. הושפע מאוד מתורת גאנדי.“ האיש חיך חיך קל: „גאנדי ההודי, לא גאנדי שלנו.“

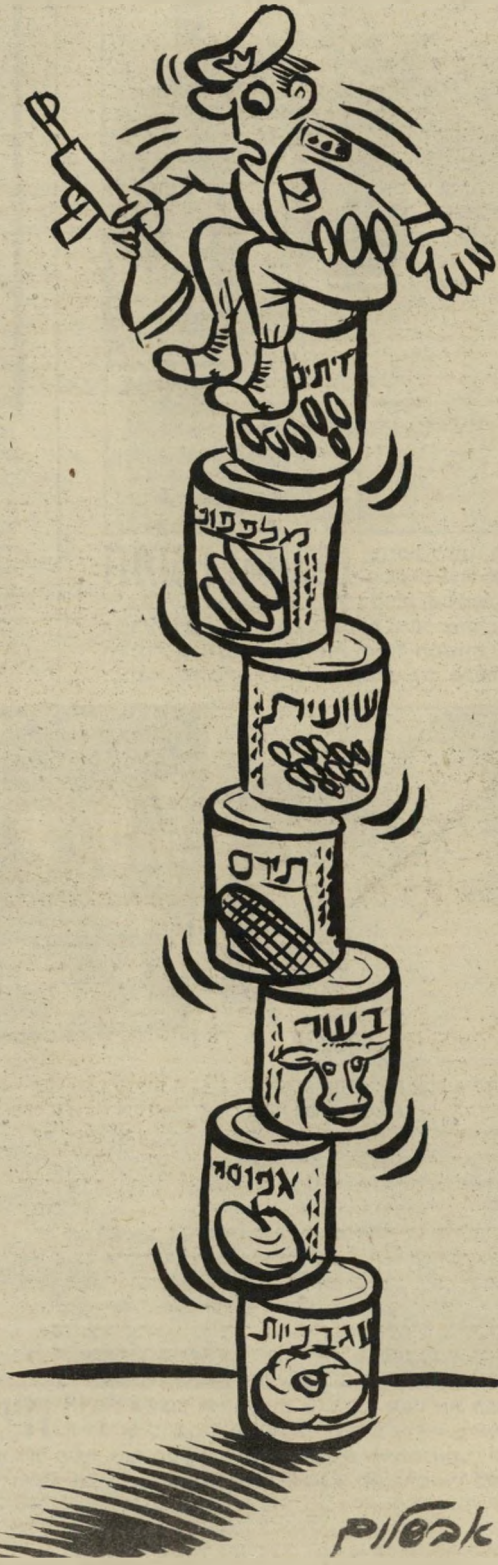
אחרי הצחק המאופק המשיך: „נמשך אל מארטינ לותר קינג. השתתף בכמה מפעולותיו. חזר לפני שנה לארץ והקים כאן חוג של חסידים. לא טיפלנו בו עד כה, כי היה נרמה לנו ששום סכנה אינה צפויה מאיש כזה.“

„אלוהים!“ לחש לעצמו דוקטור של מכוני-שילוח. שהוזמן להתייעצות. הוא ביקש את רשות-הדיבור ואמר: „עם כל הכבוד לשב"כ, נרמה לי שהפעם טעו. אני כבר מחכה שנים שוה יקרה, שהערכים יפלו על השכל. אפשר לטפל בהתנגדות אקטיבית כמו פיגועים. ידוי אבנים. מעשיירצה וכדומה. השב"כ ושאר הורועות

אבל לקראת הצהריים הבין מושל-העיר שיש כאן תופעה חריגה, ושעליו לקבל החלטות. תחילה שקל אם להתקשר עם הממונים עליו, אך הוא פסל רעיון זה מייד. ההוראות היו ברורות: אסור להניף דגל-אשף בכל צורה שהיא. אסור להעיק טיאה שצבעיה כצבעי הרגל של אשף. הפיכת דגל-אשף לבגד אינה משנה את מהות המעשה. על פי חוק, זוהי הזדהות עם אירגון טרור, ודינה מאסר שלוש שנים.

המושל קרא למפקד מישר-הגבול במקום והורה לו לעצור את לובשי הרגל.

„את כולם?“ שאל המפקד, בנימה של ספקנות.

תראו את הערכוש הזה! קרא דויד כהן, ועשה היסטוריה. כהן לא ידע, כמובן, שהוא עושה היסטוריה. הוא היה בסך-הכל צעיר מנתניה, מובטל, שהשקפתו הפוליטית הצטמצמה במילים „ואלה, כהנא צודק. צריכים לרפוק אותם אחראי-הר!“ באותו יום שירת במילואים וסירר עם חבריו ברמאללה. הוא היה טוראי בלתי-מצטיין ביחידה בלתי-מצטיינת, שנשלחה מרי פעם להבטיח את הסדר בערי הגדה. שם למד כהן שצריכים לאסור בלי חזקמות כל מי שמניף את „רגל אשף“. לאסור ולהרביץ, כדי שילמד את הלקח.

רגל על שתיים

איש אינו יכול לדעת אם באותו בוקר גורלי ידע עבד-אל רחמן אל-חינאווי מה הוא עושה. אולי לא שם ככלל לב לצבע בגדיו. אולי רצה להרשים את חבריו בבית-הספר התיכון.

אולי רצה באמת לערוך הפגנה פרטית. על כל פנים, הצעיר בן ה-16 לבש מיכנסיים שחורים, חולצה לבנה, סוודר ירוק וכופיה אדומה. הוא היווה רגל פלסטיני מהלך על שתיים.

הוא היה בדרכו בבית-הספר, כאשר שמע את הקריאה „תראו את הערכוש הזה! תגובתו היתה כמעט אינסטינקטיבית. הוא התחיל לברוח. כי בשלוש פעמים קודמות נעצר עבד-אל-רחמן כמו רוב חבריו, במהלך של הפגנות-תלמידים, ובכל פעם ספג מכות-רצח, ישב ככלא ואביו נאלץ בסוף לשלם גם קנס כבד. ברגע שפנה לברוח, התחיל כהן לרוץ אחריו אל תוך הרחוב הצדדי. יתכן שצעק „עצור!“ — ייתכן שלא. יתכן שירה תחילה באוויר — ויתכן שלא. הכרוז פגע בכתפו של עבד-אל-רחמן, סטה למטה ופילח את הלב. הוא מת במקום.

כהן וחבריו לא התמהמהו בסימטה. החיילים ראו שמכל הצדדים אצים התושבים למקום, וחששו שמא יוקפו תוך דקות על-ידי המון נסער בסימטה הצרה. הם הסתלקו, תוך יריית כמה יריות באוויר.

גופתו של עבד-אל-רחמן נשארה מוטלת במקום. רגל אנושי המונח בין שלוליות בוך. מסביבו התקבצו אנשים. בעלי החנויות הסמוכות, תלמידים, עובדי-ארוחה, נשים מן הבתים השכנים, זקנים, ילדים. הם הביטו ברגל המת, ודומיה מזוהה הושלכה במקום.

גם כאשר הכריז הרמקול של מכונית מישר-הגבול שבמקום הוטל עוצר, לא הרים איש את קולו. האנשים התפזרו בדממה. הגופה נותרה בסימטה הריקה, עד שנאספה על-ידי סיור צה"ל.

יום שישי הסגור

עבד-אל-רחמן אל-חינאווי נהרג ביום ג'. במשך יומיים נשאר העוצר בעיר בתוקפו. הכל ידעו כי ביום השישי תהיה הפגנה.

להפגנת כאלה יש שיגרה. תלמידים מתקבצים במקום מרכזי מסוים, מניפים דגל פלסטיני, מיידים אבנים במכוניות ישראליות. ליות, הצבא משתמש בגז מדמיע, ולפעמים ירה.

מעולם לא הוברר מי החליט שהפעם תהיה הפגנה אחרת. מורה? קבוצה של חברים? ואולי גרמו נסיבות המיקרה להחלטה אוטומטית. כמעט אינסטינקטיבית.

ביום השישי הופיעו כל תלמידי רמאללה כשהם לובשים את הבגדים שלבש עבד-אל-רחמן ביום האחרון לחייו. מיכנסיים שחורים, חולצה לבנה, סוודר ירוק, כופיה אדומה. מי שלא היה לו הרכב זה דווקא, החליף את הסדר. למשל: מיכנסיים ירוקים, סוודר אדום, גרביים לבנים, נעליים שחורות. התלמידות לבשו בגדים באותם הצבעים.

התלמידים לא התקבצו בהפגנה, ולא צערו בסך. הם גם לא הרימו אבנים ולא התגרו במכוניות ישראליות. כאשר הלפו מכוניות מישר-הגבול, לא הביטו בשוטרים. הם רק עמדו, הסתודרו בקבוצות קטנות, לפעם אנה ואנה.

תחילה היו עשרות. אחר-כך מאות. אחר-כך קרה משהו מוזר. סתם אנשים, מבוהלים, חזרו לבתיהם ולבשו בגדים בצבעים אלה. בעלי-חנויות ביקשו סליחה מן הלקוחות, נעלמו לכמה דקות וחזרו בלבוש זה. נשים זקנות, הלוכשות בדרך כלל שחורים, החליפו את השמלות, או שמו עליהן צעיפים וסוודרים שהשלימו את הרכבי-הצבעים. העיר כולה התחילה לרמות לרגל ענקי.

במטה המימשל הצבאי ברמאללה עברו כמה שעות. עד שהקצינים תפסו מה מתרחש. תחילה התכוונו להפגנת גדולת, ושמחו כאשר התברר התחווית. אחר-כך קיבלו מכוניות-סיור את הידיעות הראשונות על התופעה המזוהה, וצחקו. „שילבשו מה שירצו.“ התברר רבי-סוף, „מצידו הם יכולים להתהלך ערומים. בעיקר הבחורות.“